UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Renvnciatione. Titvlvs IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

accedere fortè nequiveris pro conſecrandis ſuffraganeis tuis, vel clericis ordinandis, & ad eccleſiam alienam propter hoc te contigerit declinare: dummodo is ad quem eccleſia pertinet, id permittat, utendi pallio in jam dictis caſibus liberam habeas facultatem.

CAP. VI.

In qualibet eccleſia ſuæ provinciæ, permiſſis diebus, Archiepiſcopus miſſam celebrans, uti poteſt pallio.

Idem.

CVm ſis. [1 *& infrà.*] Vbicunque *a* fueris in miſſarum celebrationibus conſtitutus, diebus ſolennibus uſum pallii, per quod plenitudo Pontificii *b* deſignatur, poteris liberius exercere.

[1 *In partibus remotiſſimis gratum gerimus & acceptum, quòd in actibus tuis quotieſcunque dubitationis ſcrupulus emergit, &c. Noveris igitur, quòd ubi expoſcit neceſſitas, & plura in una eccleſia altaria & plures Epiſcopos ſimul poteris conſecrare, &c.*]

CAP. VII.

Sine pallio & ſandaliis, poteſt Archiepiſcopus celebrare.

Honorius III. *Archiepiſcopo Tri.*

QVia nos: *& infrà.* Inquiſitioni t.t. reſpon. quòd tam in tua, quàm in aliena diœceſi, potes ſine pallio & ſandaliis celebrare: qui utique in tua diœceſi non debes ſemper celebrare cum pallio, ſed diebus illis duntaxat, qui in eccleſiæ tuæ privilegiis ſunt expreſſi. Sicq; ſoluta eſt quarta quæſtio, qua quæſiviſti, an tibi ſit licitum pro eis defunctis cum pallio celebrare.

DE RENVNCIATIONE.

TITVLVS IX.

CAP. I.

Non datur licentia cedendi Epiſcopo, qui propter ſenectutem vult cedere, ſi neceſſarius vel utilis ſit eccleſiæ ſuæ.

Alexander III. *Londonenſi Epiſcopo* c.

LIteras *d* tuas: [1 *& infrà.*] Si tuam *e* aut ſenectutem, aut inſufficientiam fortè conſiderans, te tanquam *f* emeritum poſtulas relaxari: ſcito nos credere, quòd tutius ſit hoc tempore, ſi commiſſa tibi eccleſia ſub umbra tui nominis gubernetur, quàm ſi alteri novæ incognitæque perſonæ gubernanda in tanto diſcrimine committatur: maximè quia in te vigor devotionis & fidei (etiam corpore ſeneſcente) non deficit, ſed vergente deorſum conditione corporea, fervor Spiritus in ſublimiora conſcendit: [2 *& infrà.*] Monemus te igitur, ut ſuper hoc diebus iſtis nulla te facias importunitate moleſtum, quia indecens omninò probatur priùs ſolvere militiæ cingulum, quàm cedat victori adverſitas præliorum.

[1 *Nuper accepimus, devotione plenas & dolore non vacuas, quæ quidem & tuam nobis inſinuarunt affectuoſiſſimam charitatem, & tui Archiepiſcopalis officii, quod videlicet geſſiſſe & adhuc te gerere gaudemus, contrariam exigebant eccleſiæ utilitatibus ceſſionem. Noſti enim, ſicut vir prudens & providus, quòd tanta eſt cleri malitia, & contra eccleſiam Dei tam gravis tamque diuturna perſecutionis inſtantia, ut nequaquam ei cedat ad commodum, ſi tuam ſedem talem contigerit ſubire defectum. Quòd.*]

[2 *Ne igitur hujus doloris aculeus vividam circa te noſtri pectoris vulneret charitatem, rogandum te potius duximus & monendum.*]

a *Cap. 1. eod. tit. in 4. compil.* b *al. Pontificialis officii. al. Pontificis.* c *al. Lundon. Archiepiſcop. al. Lugdunenſi Archiepiſcop. al. Baton. Epiſcop.* d *Cap. 2. eod. tit. in 1. compil.* e *al. autem.* f *ſic in omnibus manuſcript. & vox, immeritum, perperam inſerta fuit.*

CAP. II.

Qui abjurat beneficium, licitè poteſt illud (ſi [illegible] *obtinere.*

Idem *Abba. Dolen.* a *& priori de Artigia.*

CVm inter P. Gaufridi & quoſdam *b* alios [illegible] ſancti L. ſuper ſpirituali *c* beneficio, ſcilicet [illegible] in choro, & loco in capitulo, quæſtio fuiſſet [illegible] gitata: [1 *& infrà.*] Ideoque vobis mandamus [illegible] tenus ſi præfatum P. inveneritis de conſenſu *d* [illegible] partis capituli fuiſſe de prædicto beneficio [illegible] Apoſtolica inveſtitum, eum faciatis beneficium [illegible] pacificè poſſidere, non enim videtur nobis impe[illegible] tum adferre juramentum, quod de eodem non [illegible] ulteriùs proponitur præſtitiſſe, ſi conſenſus majoris [illegible] nioris partis canonicorum eccleſiæ interceſſit.

[1 *Quia tamen altera pars ſufficienter inſtructa* [illegible] *negotium non potuit terminari.*]

CAP. III.

Qui renunciavit beneficio ſuo, illud repetere non poteſt.

Idem *Epiſcopo* e *Verulano.*

EX tranſmiſſa *f* relatione Abbatis ſancti N. de [illegible] parano noſtris eſt auribus intimatum, quòd [illegible] beus clericus, dum infirmitate *g* laboraret *h* apud [illegible] naſterium Sancti Salvatoris, ſibi petiit habitum [illegible] ſticum indulgeri: qui recuperata poſtmodum [illegible] ad monaſterium illud gratia complendi votum [illegible] & ibidem moram aliquantulam faciens, ea quæ [illegible] ctæ eccleſiæ ſancti N. contulerat, ſibi fecit reſtitui [illegible] autem mutato animo laborat, ut reſtituatur [illegible] ſupradicta.

Verùm quoniam jam dicta eccleſia ab eo ſolum [illegible] ſcitur, ex quo ea, quæ ſibi contulerat, ad petitionem [illegible] am reſignavit eidem: mandamus, quatenus (ſi [illegible] habet) prædictum Abbatem & ſocios ejus ad [illegible] nem P. nulla ratione compellas invitos: nec [à [illegible] Ceparano] compelli permittas: hortari tamen [illegible] teris, ut illum non tanquam unum de eccleſia, ſed [illegible] de novo recipiant in ſocium & in fratrem.

CAP. IV.

Beneficiatus ſine licentia prælati ſui, beneficio renunciare [illegible] *poteſt.*

Idem *Epiſcopo Tornacenſi.*

ADmonet: *& infrà.* Vniverſis perſonis tui Epiſcopatus ſub diſtrictione prohibeas, ne eccleſias [illegible] diœceſis ad ordinationem tuam pertinentes, abſque [illegible] ſenſu tuo intrare audeant, aut detinere, aut te [illegible] inconſulto. Quòd ſi quis contra prohibitionem [illegible] venire præſumpſerit, in eum canonicam [illegible] tionem.

CAP. V.

Contra petentem beneficium admittitur ſpontaneæ [illegible] *exceptio, etiam cauſa renunciationis non adjecta:* [illegible] *ctor replicare poterit, quòd non ſponte renunciavit:* [illegible] *probaverit, obtinebit.*

Clemens III.

SVper hoc quod ſciſcitaris *k*, utrum eccleſiaſtica beneficia repoſcentibus objecta ſpontaneæ [illegible] nis exceptio ſine cauſæ cognitione ſit admittenda, [illegible]

a *Dulonen. al. ita, Abbati & priori de Artigi. al.* [illegible] b *Cap. 3. eod. tit. in 1. compil.* c *al. ſpeciale.* d [illegible] *majoris & ſanioris partis, &c.* e *al. Verſellenſi. al. Verulan.* [illegible] *eod. tit. in 1. compil.* g *al. dum olim nimia infirm.* [illegible] h *juxta illud: Dum fero languorem, fero religionis amorem.* [illegible] *pers languoris, non ſum memor hujus amoris.* i [illegible] *eſt in omnibus manuſcr. ſed erat expoſitio marginalis,* [illegible] *in textum. In antiquis ita habebatur. Ceparano,* [illegible] *Ceparano.* k *Cap. 3. eod. tit. in 2. compil. legitur ita:* [illegible] *quod ſciſcitaris à nobis.*

actoris, quod ſponte non renunciavit, an rei de ſpontanea renunciatione debeant probationes admitti. Sic nuæ experientiæ reſpondemus, quòd nulla ratio hoc veriſimile reddit, ut quiſpiam beneficium multis fortè expenſis & laboribus adquiſitum, quo ſuſtentari debet, facile ſine magna cauſa, ſua ſponte reſignet: ideoque ſupervacuum eſſe non credimus, cauſam reſignationis diligenter inquiri *a*, quam ſi forte probabilem, id eſt, non vi, nec metu, nec oppreſſione, nec interventu pecuniæ, nec promiſſione *b* extortam judex invenerit, maximè ſi non intervenerit juramentum, quod vix fieri de voluntate propria creditur, quod ferè ſemper à malo eſt (niſi replicatio canonica fuerit oppoſita) admittere non poſtponat. Porrò licet negantis factum, per rerum naturam nulla ſit probatio *c*, ejus tamen qui ſpontaneam renunciationem negat (cùm implicitè & quodammodo replicando inficietur ſuper adſertione ſua, habito ad dignitatem & opinionem reſpectu) probationes credimus admittendas.

CAP. VI.

Qui ſponte renunciavit electioni de ſe factæ, ſuper ipſa ulterius audiri non debet.

Idem.

IN præſentia noſtra: *d & infrà.* Licet igitur judex non ſemper ad unam ſpeciem probationis adplicet mentem ſuam, ſed ex confeſſionibus, depoſitionibus, allegationibus, & aliis, quæ in ejus præſentia proponuntur, formet animi ſui motum, & tanta ſit judicialis auctoritas, ut ſemper pro ipſo præſumi debeat, donec contra ipſum aliquid legitimè comprobetur: quare ſi tu coram Dulmen. Epiſcopo & ejus conjudicibus nihil penitus probaviſſes, ſtandum tamen ſententiæ fuerat, niſi adverſarius eam oſtenderet irritandam. Quia tamen præter iſta conſtitit de ipſius renunciatione ſpontanea per quaſdam Epiſcoporum literas & confeſſionem ipſius, nos *e* ei ſuper eadem Abbatia ſilentium duximus imponendum.

CAP. VII.

Qui renunciavit literis beneficialibus, non ideò inſtitutioni jam factæ renunciare videtur.

Celeſtinus III.

SAnè dilecto *f* filio noſtro I. Presbytero cardinal. tunc Apoſtol. ſed. legato, nos meminimus injunxiſſe, ut H. Subdiaconum canonicum in Pictavien. eccleſia inſtituere procuraret: qui mandatis noſtris obtemperans, ibidem inſtituit in canonicum Subdiacon. memoratum. [1 *& infrà.*] Poſtmodum idem H. quorundam veſtrûm ductus conſilio, literas ſuas vobis reddens, veſtræ miſericordiæ ſe ſubjecit: [2 *& infrà.*] Quia verò *g* unde miſericordiam debuit impetrare, inde cogitur diſpendium ſuſtinere: mandamus quatenus (hoc non obſtante) ipſum in fratrem & canonicum admittatis.

[1 Verum vos nec nobis nec ipſi cardinali reverentiam exhibentes, quod literis ſuis de jam dicto H. idem Card. injunxit vobis adimplere, minimè curaviſtis, nec etiam ſuſceptionem ipſius in aliquo diſtulistis. Sed]

[2 Qui cùm crederet apud vos miſericordiam impetraſſe, vobis ſatisfaciens in hac parte, inde damnum cogitur ſuſtinere, unde gratiam & præmium meruit reportare. Nolentes igitur quod de ſupradicto H. iam à prædeceſſor. noſtris, quàm à nobis inchoatum eſt, aliquatenus relinquere imperfectum] mandamus, &c.

a *Vid. l. ſi mulier. D. rer. am. & l. ſed etſi quis. §. nec diſtinguimus. D. de uſufr.* b *ſacit quod habetur in l. 1. & 2. D. de calumn.* c *Vid. l. poſt rem. cum gloſſa. D. de tranſ. & l. 1. D. quæ ſent. ſin. app. reſc.* d *cap. 4. eod. tit. in 2. compil.* e *al. nos de conſilio fratrum noſtrorum ſuper, &c.* f *c. 1. tit. de major. & obed. in 2. comp.* g *In C. Barb. quia verò indecens eſt, ut unde m. debetur imp. inde cogeretur, &c.*

CAP. VIII.

Renunciatio beneficii facta in manibus laici non tenet, renuncians tamen eſt beneficio ſpoliandus.

Innocentius III. *Nidroſien. Archiepiſcopo* a.

QVod in dubiis. *& infra. b* Hi præter ea, qui beneficium eccleſiaſticum ſibi collatum ſponte in manum laicam reſignantes, illud denuò à laico ſuſceperunt, eodem ſunt beneficio ſpoliandi *c*, licet reſignatio talium facta laico nullam obtineat firmitatem.

CAP. IX.

Papa concedit licentiam cedendi Epiſcopo, qui ſine mortis periculo in eccleſia morari non poteſt.

Idem *Eboracen. Archiepiſcopo.*

AD ſupplicationem *d* Raguſien. Archiepiſcopi, eum à cura, qua tenebatur eccleſiæ Raguſien. duximus abſolvendum, eo quòd ibi non poterat ſecurè morari: & ſi acceſſum haberet ad illam, mortis ſibi periculum imminebat *e. & infrà.* Ne verò idem in vituperium miniſterii noſtri, defectum in rebus temporalibus patiatur: mandamus quatenus beneficium, quod de liberalitate regia, ac conceſſione tua in Epiſcopatu Carleoli, & eccleſia de Malebron *f* eſt illi collatum, ad ſuſtentationem conſerves ipſius. Cui conceſſimus, ut in ipſo Epiſcopatu, abſque uſu pallii officium Epiſcopale valeat exercere, tibi tanquam Metropolitano reverentiam & obedientiam impenſurus.

CAP. X.

Ponit ſex cauſas, ex quibus Epiſcopi poſſunt petere, & Papa conſuevit concedere cedendi licentiam, quæ ſex cauſæ his verſibus comprehendi poſſunt.

Debilis, ignarus, malè conſcius, irregularis,
Quem mala plebs odit, dans ſcandala, cedere poſſit.

Idem *Epiſcopo Claritano* g.

NIſi cùm *h* pridem: [1 *& infrà.*] Si *enim* in hujuſmodi ceſſione frugem tibi melioris vitæ promittis, ſcire debes non eſſe ſanctificato in utero ſanctiorem, & ideò non oportet te prædicationis jam ſuſceptæ deſerere miniſterium, cùm ille, cujus fieri bajulus recuſabat, tandem prædicandum *i* receperit verbum Dei. Quòd ſi forſan humilitatis cauſa de culmine quæris *k* pontificali deſcendere, eo ipſo humilitatis videris erigere *l* malè verticem, quòd te nimis in reſignandi propoſito exhibes pertinacem: quia tunc in te veram humilitatem cuſtodies, cùm & per eam locum ſublimen fugies, & per obedientiam non dimittes. Intueri te itaq; volumus, quòd hæc ſunt illa, per quæ cedendi Epiſcopus licentiam poteſt poſtulare, conſcientia criminis, debilitas corporis, defectus ſcientiæ, malitia plebis, grave ſcandalum, irregularitasq; perſonæ: ſed in his omnibus eſt obſervanda cautela. Propter conſcientiam [enim] criminis cedēdi poteſt licentia poſtulari, & forſitan non cujuslibet, ſed duntaxat illius propter quod ipſius officii executio poſt peractam pœnitentiam impeditur: cùm ſi omnes, quos arguit conſcientia cujuſlibet culpæ, cederent, pauci vel nulli in illo miniſterio remanerent: [*& infrà.*] Alia verò cauſa eſt, debilitas corporis *m*, quæ [vel] ex infirmitate, vel ex ſenectute *n* procedit: nec tamen omnis, ſed illa ſolummodo, per quam impotens redditur ad exequendum officium paſtorale, nam ſi pro

a *al. Nidromien.* b *cap. 1. eod. tit. in 3. compil.* c *Vide l. quaro. §. ſi venditor. ff. de ædil. edict. & l. Herennius. ff. de evict.* d *cap. 2. eod. tit. in 3. compil. B. Tho. 2. 2. q. 185. art. 5.* e *Vide l. ſi putator. ff. ad l. Aquil. & l. ſi ut certo. §. commodatum. ff. commod.* f *Malebros.* g *al. Tralatan. al. Arelatenſi. al. Claritan.* h *cap. 4. eod. tit. in 3. compil. Vide B. Tho. 2. 2. q. 185. art. 4. Hier. 2.* i *al. ſuſceperit.* k *al. pontificalis honoris.* l *leg. erigere, non ut in vulgatis, eligere.* m *corporalis.* n *quis dicatur ſenex, notatur in l. ſi pater. §. in arrogationibus. ff. de adopt. l. inviti. ff. de teſtib. 1. Corinth. 12.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

qualibet corporali debilitate, ſuſceptæ ſervitutis officium poſſet deſeri, fruſtra fateretur ſe Apoſtolus in ſuis infirmitatibus gloriari: cùm interdum non plus hortetur ſenilis debilitas aliquem cedere, quàm moralis maturitas (quæ in ſenibus eſſe ſolet) ipſum in ſuo ſuadet officio permanere, pro talibus enim de ſe dicit Apoſtolus: Cùm infirmor, tunc fortior ſum, quia nonnunquam corporis infirmitas, fortitudinem cordis augmentat. Pro defectu quoque ſcientiæ plerunque poteſt quis petere ceſſionem: quia cùm ipſa circa ſpiritualium adminiſtrationem ſit potiſſimum neceſſaria, & circa curam temporalium *a* opportuna, præſul qui commiſſam ſibi debet eccleſiam regere in utriſque, ſalubriter ei renunciat, ſi ſcientiam (in qua ipſam regat) ignorat. Tu enim (inquit Dominus) ſcientiam repuliſti, & ego te repellam ne ſacerdotio fungaris mihi, quanquam etſi deſideranda ſit eminens ſcientia in paſtore, in eo tamen ſit competens toleranda: quia ſecundùm Apoſtolum: Scientia inflat *b*, charitas autem ædificat: & ideò imperfectum ſcientiæ, poteſt ſupplere perfectio charitatis. Propter malitiam [autem] plebis cogitur interdum prælatus ab ipſius regimine declinare, quando plebs adeò duræ cervicis exiſtit, ut proficere nequeat apud ipſam, ſed propter ejus duritiam, quò magis ſatagit, eò magis juſto judicio deficere permittatur: dicente Domino per Prophetam *c*: Linguam tuam adhærere faciam palato tuo: quia Dominus exaſperans eſt. Et Apoſtoli *d* leguntur dixiſſe Iudæis: Ecce convertimur ad gentes, quia verbo Dei vos indignes feciſtis. Non tamen pro qualibet culpa paſtor *e* debet gregem deſerere, ne mercenario comparetur, qui videt lupum venientem, & dimittit oves, & fugit: ſed de ſuperioris licentia, tunc demum poteſt non tam timidè fugere, quàm providè declinare, cùm oves convertuntur in lupos: & qui debuerant humiliter obedire, jam irrevocabiliter contradicunt, cùm etſi tales ſint graviter pro crimine puniendi, ſunt tamen pro tempore utiliter tolerandi: quia ſanguinem elicit, qui nimis emungit. Pro gravi quoque ſcandalo evitando (cùm aliter ſedari non poteſt) licet Epiſcopo petere ceſſionem: ne plus temporalem honorem, quàm æternam videatur adfectare ſalutem, memor illius quod dicit Apoſtolus *f*: Si eſca ſcandalizaverit fratrem meum, non manducabo carnem in æternum. Sed inter ſcandalum & ſcandalum eſt ſubtiliter diſtinguendum: ſic Dominus *g* ipſe diſtinxit, cui cùm dixiſſent Apoſtoli: Scis quia Phariſæi audito hoc verbo ſcandalizantur? Reſpondit: Sinite illos, cæci ſunt, & duces cæcorum. Alibi *h* verò dixit: Qui ſcandalizaverit unum de puſillis iſtis, qui in me credunt, expedit ei ut ſuſpendatur mola aſinaria in collo ejus, & demergatur in profundum maris. Perſonæ verò irregularitas (ut ſi fortè ſit digamus, vel viduæ maritus) eſt cauſa, propter quam petere poteſt licentiam aliquis reſignandi, atteſtante Apoſtolo, qui dicit: Oportet *i* Epiſcopum eſſe unius uxoris virum. Non tamen propter quamlibet irregularitatem perſonæ debet ei, qui regulariter miniſtravit, cedendi licentia indulgeri, utpote ſi de legitimo matrimonio non ſit natus: quia licet irregularitatem hujuſmodi non potuerit ſubjicere, ſi tamen & culpa latet & cauſa, cum eo, qui laudabiliter ſuum implevit officium (injuncta ſibi pœnitentia competenti) poteſt non minus utiliter, quàm miſericorditer diſpenſari. Ego *k* ſum, inquit, Deus zelotes, vindicans peccata patrum in filios, uſque in tertiam & quartam generationem, in his qui oderunt me, id eſt, in illis qui contra me paternum odium imitantur. Vnde [illegible] quòd *a* illis, qui paterna vitia non ſequuntur, [illegible] poſſunt in talibus ſuffragari virtutes: illo diſ[illegible] adhibito moderamine, ut inter nothos & *b* [illegible]res, naturales & ſpurios diſtinguatur: [3 & ſup.] Verùm ſi propter alias cauſas ceſſionem adfectes, [illegible] eſt in hoc tibi poſtulanti favendum: cùm hujuſmodi poſtulatio videatur non eſſe diſcreta, quoniam [illegible] tanquam notiſſimum omittamus, quòd ocioſitas & voluptas arma ſunt hoſtis antiqui ad miſeras animas captivandas) propter laboris anguſtias, aut perſecutionis incurſus non debes deſerere ſponſam tuam, cui affigendo *c* manum apud extraneum te fide mediante copulaſti, ſciens quòd, Beati *d* ſunt illi, qui perſecutionem patiuntur propter juſtitiam: quoniam cùm probati fuerint, accipient coronam vitæ, quam repromiſit Deus diligentibus ſe. Sed dices: Spiritus *e* ubi vult ſpirat, & neſcis unde veniat, aut quò vadat, & ideò [illegible] qui poſſit vias illius Spiritus perſcrutari: qui *f* verò Spiritu Dei aguntur, non ſunt ſub lege: quoniam ubi Spiritus Dei, ibi libertas: quare ſi cedendi tibi licentia [illegible] ab homine non fuerit, nihilominus tamen cedere [illegible] date eſt tibi libertas cedendi à Deo. Certè deſipis, [illegible] ſapis, nam quomodo Spiritu Dei agitur, qui contra Spiritum Dei agit? ſi enim vera ſunt, quæ præmiſimus ([illegible] quia indubitanter ſunt vera) proculdubio contra Spiritum Dei agit, qui aliquid contra veritatem [illegible] quoniam ipſe eſt Spiritus veritatis. Porrò ſi dicas [illegible] forſan alia eſt cauſa latens, propter quam cedendi voluntas tibi cælitus inſpiratur: & nos ſic quidem [illegible]demus: Tu quomodo ſcis quòd talis inſpiratio [illegible]ſtis? nonne recolis quid ille glorioſus Pontifex [illegible] cùm cœpiſſet viribus corporis repente deſtitui [illegible]ne, ſi adhuc populo tuo ſum neceſſarius, non recuſo laborem, fiat voluntas tua: illius exemplum ſecutus [illegible] dixit: Cupio *g* diſſolvi, & eſſe cum Chriſto, manere autem in carne neceſſarium eſt propter vos: [4 & [illegible] Quippe ſi quantocunque virtutum flore [illegible] in te non habeas charitatem, nihil te [illegible] bere, nulla *h* ſiquidem major poterit eſſe [illegible] quàm ut animam ſuam ponat quis pro amicis ſuis. [illegible] autem propter hanc te deceat animam tuam pro [illegible]ditis tuis ponere, nulla occaſione (dummodo [illegible] illis poſſis, & ſi non omnibus, tamen multis) [illegible] regimine te convenit excuſare *i*, quoniam ſi [illegible] cauſam prætendis, exemplum te Apoſtoli [illegible] quia ſuadet tibi laborem hujuſmodi non refugere [illegible] ſe adſerit pro communi ſalute plus cæteris [illegible] quia licet non ſemper ſequatur laborem effectus, [illegible]ominus tamen, ipſe labor eſt meritorius apud Deum juxta quod legitur *k*: Reddet Deus mercedem [illegible]rum ſanctorum ſuorum: [5 & infrà.] Nec [illegible] ideo *l* Martha malam partem elegerit, quæ [illegible]rima ſatagebat, quia Maria optimam partem [illegible] quæ non auferetur ab ea: quoniam licet [illegible] ſecura, iſta tamen eſt magis fructifera: & [illegible] magis ſuavis, hæc tamen magis utilis: cùm in [illegible]tate ſobolis lippitudo *m* Liæ, Rachelis pulchritudini ſit prælata: quamvis ſimul in unum & contemplativus eſſe valeas, & activus, legislatoris exemplo *n*, qui [illegible] aſcendebat in montem, ut ibi gloriam Domini [illegible] jori cerneret libertate: nunc verò deſcendebat [illegible]

---

a *Vide auth. de jud. §. 1. cap. 9. & l. ſi quis. §. prohibentur. ff. de edendo. Oſeæ 4. 1. Cor. 7.* b *Vide l. ſed Iulianus. §. quod dicit. ff. ad Sc. Maced. & l. ex pluribus. de reg. jur.* c *Ezech. 3.* d *Act. 13.* e *Ioan. 10.* f *1. Cor. 8.* g *Matt. 15.* h *Matth. 18.* i *1. Tim. 3.* k *Exod. 20.*

a *B. Thom. 2. 2. q. 108. Artic. 4. & Alfonſ. Caſtr.* [illegible] *hær. pun. cap. 10.* b *ſic vocat eum qui ex ſcorto natus eſt,* [illegible] *vetus interpres. Vide Cardinalem Paleotum in lib.* [illegible] c *al. in uno vaticana ita: defungendo manum tuam* [illegible] d *Matth. 5.* e *Ioann. 3.* f *2. Corint. 3.* g *Philip. 1.* [illegible] *ann. 15.* i *al. quod ſi.* k *Sap. 10.* l *Luc. 10.* m [illegible] n *Exod. 24.*

ſtra, ut cum utilitate majori neceſſitatibus populi provideret a quapropter facilius indulgetur ut aſcendat monachus ad præſulatum, quàm præſul ad monachatum deſcendat. [6 & infrà.] Monemus itaque ut laborem paſtoralis regiminis non recuſes, ne fortaſſis ad pedes ſuos cum Maria ſperneret te accipere qui ſibi b apud te divertenti ſpreviſſes cum Martha ſolicita miniſtrare: [7 & infrà.] Quia verò in poſtulando cedendi licentiam nimis diutius inſtitiſti, ecce tibi te duximus relinquendum, ut diſtinctis cauſis, propter quas cedere oporteat, ſi propter aliquam cauſam utilem & honeſtam in hujuſmodi propoſito perſeveres, de licentia noſtra cedas: alioquin cedendi licentiam auctoritate Apoſtolica tibi ſcias eſſe penitus interdictam: quoniam ſi pennas habeas, quibus ſatagas in ſolitudinem avolare, ita tamen ſtrictæ ſunt nexibus præceptorum, ut liberum non habeas abſque noſtra permiſſione volatum.

[1 In officio paſtorali ad divinum officium acceſſiſti, præparaſſe ad tentationes animum crederemus, aut prævidiſſe prudenter, nequaquam in humana fragilitate conſiſtentes, varios anguſtiarum languores, quos te ſciebas in ipſo officio perpeſſurum, poſſe nos abſque magno Dei adjutorio ſuſtinere: formidaremus utique, ne parvulos tuos poſtmodum ad petram allidere neglexiſſes, eosq; tantum in te permiſeris invaleſcere, ut ipſorum, ſuggerentium tibi ſuſcepti miniſterii ceſſionem, inſtantiæ vix jam valeas repugnare. Verum quoniam (ſicut credimus) cùm te ſcires eſſe contra ſpirituales nequitias pugnaturum, armaturam Dei, qua poſſes ſtare contra inſidias tentatoris, ab Apoſtolo monitus, induiſti, & inexpertus non ignoraſti ſolicitudinis paſtoralis anguſtias, quas forſitan expertus abhorres: neſcimus cur tam inſtanter ſuſceptum velis regimen inutiliter delinquere, quod ad ſuſcipiendum utiliter, non deberes [illegible] irritare.]

[2 In multis enim offendimus omnes, & ſi dixerimus quia peccatum non habemus, nos ipſos ſeducimus, & veritas in nobis non eſt, quia miſericordia illum excuſat, qui miſerabiliter ſe accuſat.]

[3 Cum autem plerunque vitia ſeu virtutes mentis minus provide mentiantur, ſubtiliter advertere te oportet, utrum reſignandi propoſitum, quod tam ferventer geſtare videris in pectore, dignum ſit Dei odio vel amore. Si enim propter cauſam aliquam præmiſſarum cedere poſtulares, tam ſuper cauſa quàm ſuper ejus affectu pariter doleremus: ſed ne ſub improvida pietatis amictu ad reſignandum deteſtabilis impietas te impellat, conſiderare te volumus & alias eſſe cauſas, propter quas male quis petit, & pejus appetit hujuſmodi officium reſignare. Si enim ex puſillanimitate, fortaſſis ut laborem deponat, vel perſecutionem effugiat, aut ex vanitate (quod abſit) ut plenius vacet ociis, ſeu liberius indulgeat voluptatibus, curam vult aliquis deſerere paſtoralem, ab ea non meretur abſolvi, quamvis propter hujuſmodi vanitatem, tanquam qui mortaliter peccat, ea reddat ſe indignum, ſed ſatagere debet ut vanitate depoſita, ſatisfaciat de peccato. Aliam verò cedendi cauſam omninò credimus deteſtandam. Si quis autem à Pontificali velit diſcedere dignitate, ut gloriam captet humanam, tanquam qui eligat in domo Dei abjectus eſſe magis, quàm habitare in tabernaculis peccatorum, vel ut non amittat humanum favorem quem per hypocriſim adquiſivit, ſive quòd ejus ſimulatio revelari jam incipit, ſive quòd fervor ipſius ex qualibet cauſa tepeſcit, nec vult videri quòd malus fuerit vel fiat, & ideò ſub religionis prætextu ſuam vult contegere pravitatem, ut quaſi deſerens Martham, amplectatur Mariam, & Lyæ faſtidiens lippitudinem, Rachelis concupiſcat pulchritudinem. Quòd autem ſi propterea velit cedere, quod tempore proſperitatis arridente fortuna viſus eſt laudabiliter miniſtrare, quoniam omnia ſibi proſperè ſuccedebant: ſed adverſitatis tempore imminente veretur ne ſi quolibet caſu ſiniſtra contingant, ipſius negligentiæ imputentur: plane ſi propter hoc petit cedere, nautæ ſe poterit improvido comparare, qui cùm mari ſub tranquillitate tacente non cum multo labore navis exercuerit gubernaculum, ipſum tempeſtate ſurgente deſerit, & devenire patitur in profundum. Illam quoque cedendi cauſam penitus deteſtamur, ſi fortè cedere velit Epiſcopus ut vel alter ſibi ſuccedat vel obtentu precis vel affectu carnali, velut cum pejor ſibi ſucceſſerit, ipſe velut optimus extollatur. Illud autem quaſi nefas reſpuimus & damnamus, quòd propter occupationes mundanas & ſolicitudines ſeculares non valeat ſine crimine Pontificale officium exercere, cùm multos ſanctos eccleſia veneretur, qui ſpiritualia ſimul & temporalia miniſtrarant. Verumtamen læva debet eſſe ſub capite & dextra in amplexu: ſed illud te advertere volumus diligenter, ne fortè per hoc velis tuæ diſpoſitionis propoſitum effici vel ex illis, de quibus dicitur per Prophetam: Filii Effren. i. ar. et. m. ſa. con. ſ. in die belli, cum potius pro domo domus Iſrael murum debes te opponere aſcendentibus ex adverſo, quia juxta ſententiam veritatis non qui cœperit, ſed qui perſeveraverit, ſalvus erit. Cavens attente ne maculam in gloria tua ponas, non ſolum apud homines, ſed etiam apud Deum: quoniam ſub hoc pallio te non poteris occultare, nedum apud Deum, qui renes rimatur & corda, ſed nec etiam apud homines qui ex veriſimilibus talia ſuſpicantur. Illud quoque prudenter attendas, quia juxta ſententiam ſapientis, Spiritus Sanctus diſciplinæ effugiet fictum, & auferet ſe à cogitationibus, quæ ſine intellectu conſiſtunt. Si vero pro tuenda eccleſiæ libertate difficultatis onus incurrere pertimeſcis, non ideò deſerere debes præſulatus honorem, conſiderans diligenter ne fortè tenteris juſto judicio ab illo qui malorum eſt interpretator, ut probetur utrum ſatisfacere velis in eo in quo forſan deliquiſti. Qui verò contemnit aut negligit ſatisfacere pro delicto, theſaurizat ſibi iram in die iræ, cùm revelabit Dominus abſcondita tenebrarum. Ecce quidem admovimus tibi ſpeculum ut teipſum contempleris in ipſo, & tuam conſcientiam perſcrutatus, agnoſcas ex qua cauſa cedendi licentiam poſtules importunè. Nos enim (novit altiſſimus) ignoramus quare in tali propoſito perſeveres, quoniam nec etiam infirmitas corporis, nec longanimitas temporis, nec defectus ſcientiæ, nec malitia plebis, nec irregularitas perſonæ te reddit ineptum, nec conſcientiam ſævi criminis te fateris habere.]

[4 Quia igitur diverſas tibi cauſas ſuper hac cauſa diſtinximus, & propter quam cauſam cedere deſideres, ignoramus, te ipſum tibi duximus committendum, ut de propria mentis tribunali te judicans, videas ſi ſic poſſis reſignandi deſiderio ſatisfacere, ut gregis tibi commiſſi curam ſine culpa valeas declinare. Si enim cedendo proficere appetis tibi ſoli, profectui tuo ſine dubio tantum ſubtrahis, quantum quod impendere poteras aliis, non impendis, quia tunc majora animæ tuæ lucra conquireres, cùm ſine tua ſalute ſalutem plurimorum procurares, potioris enim eſt meriti ſecum Deo quàm plurimos lucrifacere, quàm ſalutem propriam quærere ſine illis, quorum ſalus ad ejus curam noſcitur pertinere.]

[5 Sed eſto quòd multum hactenus laboraſti & bonum certamen certaveris, cum eodem Apoſtolo poſſis dicere, tamen ut corona juſtitiæ tibi derelicta reponatur, curſum te decet perfecti operis conſummare. Quantumlibet enim in anguſtiarum laboribus qui comitantur officium paſtorale, noctes tibi laborioſas enumeras, & tanquam fatigatus cervus umbram quietis affectas: quantumlibet inter me ſqualores & anguſtias patriæ dilectione traharis, & velut emeritus mercenarius operis tui fidem anxius præſtoleris, expedit tamen tibi virtutem in infirmitate perficere, ac pugnam tuam perſeverantiæ coronare: ſciens quòd cùm apud extraneum defixeris manum tuam, cùm animas tibi ſuſcepti gregis in tuam animam ſuſcepiſti, non ſic tibi debes portum quietis appetere, ut navigantes hactenus tecum filios ſine remigii adjutorio patiaris in hoc mari magno & ſpatioſo cum timore naufragii fluctuare.]

[6 Fraternitatem tuam & exhortamur attentius per a. ſ. m. q. illam vocem Davidicæ imprecationis abhorrens, tibiq;

a Vid. l. in emptione. cum gloſſ. in verbo, refert. D. de ad. ed. & gloſſ. in l. [illegible], eod. tit. b ſi ſibi apud,

formidans eam per effectum operis adaptari, quæ dies operis impii paucos fieri, ut & Epiſcopatum ejus accipiat alter, imprecatur.]

[7 *Illud quoque te debet fortiùs miniſtrandi propoſito ſtabilire, quòd hactenus in eccleſia tibi commiſſa laudabiliter miniſtraris: ſiquidem (quod abſit) alius te cedente minus utilis ſumeretur ad ipſam, profectò non parum ab ipſa quiete quam appetis, turbaberis, cùm ubi bene miniſterium tuum exercueris, non abſque dolore cerneres inutilis miniſtri defectum, fieretq; ut tantùm in contemplationis arte tibi deperiſſe cognoſceres, quantum eccleſia cui præſides, non ſine tua confuſione per te ſubtractum eſſe videres.*]

CAP. XI.

Epiſcopus qui propter crimen renunciavit Epiſcopatui, & ad religionem tranſivit, ad Epiſcopatum readſumi non poteſt. Secus ſi renunciavit propter perſecutionem, infirmitatem, defectum ſcientiæ, ſimoniam ipſo ignorante commiſſam, aut aliam ſimilem cauſam.

Idem a *Epiſcopo Faventin. in Archiepiſcopum Raven. electo.*

POſt tranſlationem *b* tuam ad eccleſiam Ravennaten. cùm præpoſitus & canonici Faventin. in I. eorum concanonicum liberam eligendi auctoritatem unanimiter contuliſſent *c*, ipſe *d* I. ſancti Pridiani Lucanen. canonicum olim Epiſcopum *e* Sarta. in Faventin. Epiſcopum poſtulandum elegit. Porrò à ſancti Fridiani priore ſuper hoc requiſito & obtento conſenſu *f*, præpoſitus & alii poſtulationem eandem adprobari à nobis humiliter petierunt. Verùm poſtulationi hujuſmodi videbatur concilii Conſtantinopolitani capitulum obviare, in quo ſtatutum eſt, ut quicunque de Pontificali dignitate ad monachorum vitam & pœnitentiæ locum deſcenderit, nequaquam ulterius ad Pontificatum reſurgat. Vnde contra dictum concilium (cùm ſit unum ex quatuor principalibus, quæ ſicut quatuor Evangelia eccleſia catholica veneratur) nullatenus videbatur eorum *g* poſtulatio admittenda: cæterùm ſpeciales quidam caſus inveniuntur, in quibus (prædicto concilio non obſtante) is, qui vitam monachalem elegit, rurſum licitè poteſt ad Epiſcopatum adſumi, ſi enim quiſquam perſecutionis rabie ſæviente, vel præpediente invalitudine corporis, cùm proficere nequeat in regimine paſtorali, de ſuperioris auctoritate ad monaſticam vitam deſcendat, perſecutionis vel ægritudinis impedimento ceſſante, ad Epiſcopalem poterit reſurgere dignitatem. Item ſi quis propter literaturæ defectum, (ne tanquam cæcus cæco ducatum *h* præbeat) locum regiminis auctoritate Apoſtolica deſerendo, ad ocium ſe contulerit monachale, ac per exercitium lectionis, ſcientiæ repererit margaritam, proculdubio poterit denuò vocatus à Domino cathedram reaſcendere paſtoralem. Rurſus, ſi quis cupiditate parentum (eo tamen penitus ignorante) fuerit Epiſcopatum adeptus, & hoc comperto Epiſcopatum de licentia ſuperioris dimittens, obſervantiam elegerit regularem, etſi ad Epiſcopatum eundem redire poſtmodum nequeat, juxta canonicas ſanctiones, ad alium tamen poterit licitè readſumi. Quanquam autem in his & conſimilibus caſibus is, qui Epiſcopatu dimiſſo monaſticam vitam elegit, reſurgere valeat ad officium paſtorale, nihil tamen in his contra *a* præſcriptum intelligitur concilium attentati, quod in eo loquitur caſu, cùm propter aliquod crimen epiſcopatum quis deſerens, ad vitam monaſticam pœnitentiæ cauſa deſcendit. Vnde quidam in eo caſu loqui dixerunt capitulum ſuprà dictum, cùm quis pro crimine, de quo convictus fuerat vel confeſſus, ab epiſcopali dignitate depoſitus in monaſterio extitit ad pœnitentiam agendam incluſus: vel cùm aliquis propter grave crimen, pro quo epiſcopatum retinens pœnitentiam dignè agere non valebat, cedendi obtenta licentia vitam monachalem elegit. Aliis adſerentibus ſic intelligendum eſſe capitulum memoratum, ut per ſe reſurgere nequeat, id eſt, repetere quod debitum, quod tali modo dimiſit: quanquam eligi poſſit, præſertim, ſi locum tantùm, & non ordinem reſignavit. Cùm ergo nobis conſtare nequiverit, ob quam cauſam prædictus I. epiſcopatui olim ceſſerit, mandamus, quatenus ſi tibi conſtiterit, quòd propter aliquam ex [illegible] miſſis cauſis, ſeu conſimilibus, idem I. epiſcopatui ceſſerit memorato, tu auctoritate noſtra (dummodo neceſſitas vel utilitas id expoſcat) licentiam ei tribuas aſcendendi ad regimen eccleſiæ Faventinenſis, maximè ſi verum ſubnititur, quod dictus I. loco tantummodo ceſſerit memorato, & non ordini, vel etiam dignitati *b*. tunc enim eſſet vehementiſſimè præſumendum, quòd non propter crimen aliquod ab ipſo commiſſum, ſed cauſa pœnitentiæ ad vitam migraverit regularem: præſertim cùm Apoſtolica ſedes poſt ceſſionem multo minùs, quàm antea permiſiſſet eidem tali crimine irretito, in pontificali ordine miniſtrare: alioquin (cùm durum nimis extiterit, contra tam ſolenne conſilium hujuſmodi poſtulationem admittere) præpoſito & canonicis memoratis injungas, ut aliam perſonam ſibi idoneam eligant in paſtorem.

CAP. XII.

Qui petiit cedendi licentiam, ex quo illam obtinuit, cedere compellitur.

Idem *in concilio generali.* c

QVidam *d* cedendi licentiam cum inſtantia poſtulantes, ea obtenta, cedere prætermittunt. Sed cùm in poſtulatione hujuſmodi, aut eccleſiarum commoda, quibus præſunt, aut ſalutem *e* videantur propriam attendiſſe (quorum neutrum ſuaſionibus aliquorum quærentium quæ ſua ſunt, ſeu etiam levitate *f* qualibet volumus impedire) eos ad cedendum decernimus compellendos.

CAP. XIII.

Non renunciat juri ſuo, qui gratia adverſarii ſe ſubtraxit.

Honorius III. *majoris eccleſiæ decano & magiſtro R. Cantori ſancti* g *Dionyſii Leodienſis.*

VEniens ad ſedem Apoſtolicam I. Subdiaconus propoſuit, quòd cùm bonæ memoriæ I. Papa [illegible] ti de Emenco *h*, & majoris eccleſiæ ac ſancti Pauli [illegible] toribus Treverenſ. ſuis dederit literis in mandatis, ut [illegible] nihil canonicum obviaret, præbendam in eccleſia ſancti Florentini *i* in Confluentia, quàm Iacobus [illegible] nus ipſius eccleſiæ reſignavit, ſublato appellationis obſtaculo aſſignarent [1 *& infrà.*] Cumque [illegible] Apoſtolicum vellent adimplere mandatum, [illegible]

a *al. Idem H. Epiſcopo in Archiepiſco. &c.* b *cap. 5. eod. tit. in 3. compil.* c *Vid. l. item. §. 1. D. quod cujuſcunq. un. & in auth. de quæſtor. §. 1. collat. 7.* d *id eſt, Ioachim.* e *aliter Sarnatenſ.* f *l. ob æs. C. de act. & obligat.* g *alit. eadem poſt.* h *Vide text. in l. 2. cum gloſſ. in verb. venit. & ibi Bart. D. de decurion.*

a *Intellectus concilii C. P. jubentis ne qui ex Epiſcopis monachus factus eſt, ulterius Epiſc. fiat.* b *Vid. l. jubemus* [illegible] *in verb. promiſſa. C. de ſacr. eccle.* c *Lateran.* [illegible] *eod. tit. in 4. compil.* e *al. aut ad ſalutem.* f *Vid. l.* [illegible] *§. 1. D. ad l. Aquil. & l. 1. §. ſciendum. D. de ædil.* g [illegible] h *Vincto Trecenſ.* i *al. Florini. al. Florinenſ.*

oppoſuerunt canonici eccleſiæ memoratæ, dicentes Subdiaconum antedictum renunciaſſe juri, quod ſibi ex ipſis literis competebat. Dicto igitur Subdiacono hoc negante, jam dicti canonici ad hoc probandum teſtes aliquos produxerunt: per quos, cùm videretur probatum ipſum ſe gratiæ capituli commiſiſſe, duo judices prædictorum ſententialiter decreverunt, eundem non poſſe uti literis ſupradictis, pro eo, quòd idem adverſarii ſe gratiæ commiſiſſet, per quod viſus eſt renunciaſſe juri ſibi ex ipſis literis *a* competenti. A qua ſententia idem appellans, in *b* vigiliam Epiphaniæ terminum ſuæ appellationis petiit. Ad quem *c* cùm veniſſet, P. de Colle medio, capellanum noſtrum ſuper hoc ſibi conceſſimus auditorem. Sed cùm ejus adverſarius non acceſſerit, per duos menſes & amplius expectatus, nec ullus compareret pro eo ſufficiens reſponſalis, tandem quidam literas habens ad contradicendum & impetrandum coram eodem comparuit: qui cùm ad tractandum cauſam minus ſufficiens videretur, idem auditor ſententiam prædictorum judicum ſententialiter (juſtitia exigente) caſſavit. Nos igitur ratam & firmam habemus capellani ſententiam memorati.

[1 *Eidem I. literas ipſas prædicto Decano & aliis oſtendente, idem Decanus de reſignatione fortè pœnitens occultavit literas ſupradictas, deinde eidem I. præfatis literis reſtitutis eas nominatis judicibus ut exequerentur mandatum apo. præſentavit.*]

CAP. XIV.

Si prælatus ab obedientia ſubditos abſolvit, non propter hoc prælaturæ renunciat.

Idem *Archiepiſcopo Treverenſi.*

Lectæ coram *d* nobis. f. t. literæ, continebant, quòd Abbas ſancti *e* Petri Tulenſ. tibi humiliter eſt confeſſus, quòd cùm adeò gravi ægritudine laboraret, quòd de vita deſperaretur ipſius, ad cujusdam æmuli ſui conſilium, de quo ipſe (eùm non crederet eum æmulum) confidebat, monachos ſuos ab obedientia, in qua ſibi tenebantur, abſolvit, vocato diœceſano Epiſcopo, ut abbatiam in ejus manibus reſignaret: quod *f* tamen uſus conſilio ſaniori non fecit: & eidem Abbati poſtmodum reſtituto ſanitati univerſi & ſinguli de conventu obedientiam & reverentiam requiſiti ab eo, in capitulo promiſerunt. *g* [1 *& infrà.*] Nos autem ex tali facto eundem Abbatem ſuo reſignaſſe regimini non videmus

[1 *Idem tamen ſuper eo quod ſic fecerat dubitans, à te ut ſuper hoc ſalutiſua conſuleres poſtulavit: propter quod, cùm habito prudentum conſilio diverſi diverſa ſentirent, tu noſtrum conſilium, an idem Abbas ex hoc reſignaverit, requiſiſti.*]

CAP. XV.

Abbas exemptus, ſine licentia Papæ renunciare non poteſt.

[Gregorius IX. *Agathenſi & Viicenſi Epiſcopis.* h]

Dilecti filii conventus monaſterii ſancti G. *i* immediatè ad Ro. pertinentis eccleſiam, intimaverunt, quòd Abbas eorum ſentiens ſe inſufficientem oneri regiminis Abbatiæ, ceſſit in manibus eorundem: ipſi *k* quoque G. monachum ſancti Victoris elegerunt canonicè in Abbatem. [1 *& infrà.*] Cùm igitur dictus Abbas cedere ſine licentia noſtra nequiverit, nos tam electionem, quàm ceſſionem prædictas decernentes irritas & inanes, mandamus, quatenus Abbatem ipſum loco ſuo reſtitui faciatis: quo integrè reſtituto, vice noſtra recipiatis ceſſionem ipſius.

[1 *Supplicantes ut eorum parcentes laboribus & expenſis, electionem ipſorum faciamus in illis partibus confirmari.*]

a *Vid. l. ſi quis in conſcribendo. cum ibi not. C. de pact.* b *Dictum, deeſt in antiquis.* c *al. ad quam.* d *Hoc caput ſubjicitur ſequenti, in antiq.* e *al. Apriculi.* f *qui.* g *Vide l. quamvis de in jus voc. & l. ſi pœnituerit. de divort.* h *Falsò Gregorio IX. tribuitur, ſic autem reſtituenda eſt inſcriptio ex antiq. lib. Idem Agathenſ. & Nicen. Epiſc. & Archidiac. Agathenſi.* i *Vulnerum deſertis al. V.* k *In multis antiquis, ipſique G. S. Victoris ſibi elegerunt.*

DE SVPPLENDA NEGLIGENTIA PRÆLATORVM.

TITVLVS X.

CAP. I.

Si diœceſanus requiſitus benedicere nolit Ciſtercienſem Abbatem, ipſe monachos ſuos benedicere poterit.

Alexander III. *Ciſtercienſibus.*

STatuimus præterea *a*, ut ſi Epiſcopus tertiò cum humilitate ac devotione (ſicut convenit) requiſitus, ſubſtitutos Abbates veſtros benedicere fortè renuerit: eisdem Abbatibus liceat proprios monachos benedicere, & alia, quæ ad officium hujuſmodi pertinent, exercere, donec ipſi Epiſcopi ſuam duriciam recogitent *b*, & Abbates benedicere non recuſent.

CAP. II.

Regulares in ſuos uſus convertere non poſſunt eccleſias, in quibus jus obtinent patronatus: & ſi intra tempus Lateranenſis concilii, quando vacant, non præſentent rectores ad eas, ſuperior ordinabit eaſdem.

Clemens III. *c*

SIcut nobis *d* tua fraternitas intimavit, monachi quidam & canonici regulares eccleſias, quæ ad præſentationem eorum pertinent, in tuo epiſcopatu habentes, propriis uſibus deputare nituntur: nec volunt ad eas cùm vacaverint, vocare perſonas: quin potius occaſione conceſſionis quorundam Epiſcoporum, vicarios in eis pro ſua inſtituunt & deſtituunt voluntate, admiſſos ita penſionibus onerantes, quòd nec eccleſiis competenter poſſunt in paupertate nimia deſervire *e*, nec Epiſcopo in epiſcopalibus reſpondere, neque hoſpitalitatem (ſicut convenit) tranſeuntibus impertiri. Nolentes autem, ut ſtatus eccleſiæ debitus & antiquus, per inſolertiam *f* alicujus ſubvertatur: mandamus, quatenus (niſi à jurisdictione tua exemptæ ſint eccleſiæ ſupradictæ) prædictos exceſſus ſtudeas rationabiliter emendare. Et niſi prædictæ perſonæ intra tempus *g* Lateranenſis concilii conſtitutum, ad vacantes eccleſias tibi perſonas idoneas præſentaverint, extunc tibi liceat (adpellatione remota) in eiſdem ordinare rectores, qui eis præeſſe noverint & prodeſſe, ita tamen quòd ex hoc nullum patronis præjudicium in poſterum generetur.

CAP. III.

Supplet ſuperior inferioris negligentiam in beneficiis conferendis, ſi tempus Lateranenſis concilii lapſum ſit: & collatio per inferiorem poſtea facta, non valet.

Innocentius III.

LIcet magiſter *h* H. & R. procurator R. de ſancto *i* Cadimundo, ſuper Archidiaconatu Richemundiæ diutius litigaverint *diutius* coram nobis: [1 *& infrà.*] Ne igitur jus noſtrum negligere videamur, qui alios in ſua juſtitia confovemus: mandamus, quatenus

a *Cap. 1. eod. tit. in 2. compil.* b *Vide l. liberorum. §. 1. D. de iis qui not. inf. & l. chorus. §. fin. D. de leg. 3.* c *al. Cœleſtinus.* d *Ca. 2. eod. tit. in 2. compil.* e *Gloſſ. in l. ſocietatem. Pro ſoc. & Bald. in l. accepta. C. de uſur.* f *inſolentiam.* g *Conc. Lat. ſub Alex. III. cap. 8. Vide inf. de conceſſ. præb. c. ij.* h *cap. 3. eod. tit. in 4. compil.* i *Eadmundo.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN